

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRAS

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTRAS

ĮSAKYMAS

**DĖL PROFESINIO MOKYMO REGIONUOSE INFRASTRUKTŪROS SUAUGUSIEMS
ASMENIMS IR JAUNIMUI PLĖTOJIMO KONCEPCIJOS PATVIRTINIMO**

2008 m. gegužės 21 d. Nr. A1- 164/ISAK-1447
Vilnius

Vadovaudamosi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. kovo 14 d. nutarimu Nr. 252 „Dėl atsakomybės už Europos Sąjungos 2007–2013 metų struktūrinės paramos, gaunamos pagal Europos Sąjungos sanglaudos politikos konvergencijos tikslą, administravimą paskirstymo ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės Europos Sąjungos struktūrinės paramos komiteto 2004–2006 metų ir 2007–2013 metų Europos Sąjungos struktūrinės paramos klausimams spręsti sudarymo“ (Žin., 2006, Nr. 31 – 1085) bei siekdamas pasirengti įgyvendinti Sanglaudos skatinimo veiksmų programos II prioriteto „Viešųjų paslaugų kokybė ir prieinamumas: sveikatos, švietimo ir socialinė infrastruktūra“ 3 uždavinio „Užtikrinti geresnį profesinio mokymo pasiūlos ir paklausos suderinamumą, pagerinti darbo jėgos kvalifikaciją ir paskatinti ekonomiškai neaktyvius gyventojus įsitraukti į darbo rinką“ priemonę „Profesinio mokymo infrastruktūros plėtra“:

1. T v i r t i n a m e Profesinio mokymo regionuose infrastruktūros suaugusiems asmenims ir jaunimui plėtojimo koncepciją (pridedama).

2. P a v e d a m e ministerijų sekretoriams pagal administravimo sritį kontroliuoti įsakymo vykdymą.

Socialinės apsaugos ir darbo ministrė

Vilija Blinkevičiūtė

Laikinais einanti švietimo ir mokslo ministro
pareigas

Roma Žakaitienė

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. gegužės 21d. įsakymu Nr. A1-164/ISAK-1447

PROFESINIO MOKYMO REGIONUOSE INFRASTRUKTŪROS SUAUGUSIEMS ASMENIMS IR JAUNIMUI PLĖTOJIMO KONCEPCIJA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Profesinio mokymo regionuose infrastruktūros suaugusiems asmenims ir jaunimui plėtoti koncepcija (toliau – Koncepcija) – tai viešosios politikos dokumentas, kuriame aprašoma profesinio mokymo ir darbo rinkos mokymo sistemų įstaigų būklė, nagrinėjama, kokie yra suaugusių asmenų ir jaunimo profesinio mokymosi poreikiai, ir įvardijami veiksmingiausi šių poreikių tenkinimo būdai. Koncepcijoje taip pat nagrinėjamos ir įvardijamos anksčiau minėtų sistemų plėtros (investuojant) sąlygos, sudarysiančios prielaidas sklandžiai jungti sistemas.

2. Koncepcija skirta įgyvendinti:

2.1. Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymui (Žin., 1997, Nr. 98-2478; 2007, Nr. 43-1627).

2.2. Europos Komisijos 2007 liepos 30 d. sprendimu Nr. CCI 2007LT161PO001 patvirtintos 2007–2013 metų Lietuvos sanglaudos skatinimo veiksmų programos prioriteto „Viešųjų paslaugų kokybė ir prieinamumas: sveikatos, švietimo ir socialinė infrastruktūra“ priemonei „Profesinio mokymo infrastruktūros plėtra“.

3. Koncepcija nustato Profesinio mokymo regionuose infrastruktūros suaugusiems ir jaunimui vystymo programos rengimo principus.

4. Pagrindinės Koncepcijoje vartojamos sąvokos:

Ekonominė veikla – veikla (įskaitant gamybą, prekybą, paslaugų teikimą, žemės ūkio veiklą, žuvininkystę, kasybą, profesinę veiklą, naudojimąsi turto ir (arba) turtinių teisių turėjimu), kurią vykdant siekiama gauti bet kokių pajamų (neatsižvelgiant į tai, ar ją vykdant siekiama gauti pelno).

Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorius (toliau – EVRK) – Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2007 m. spalio 31 d. nutarimu Nr. DĮ-226 patvirtinta Ekonominės veiklos rūšių klasifikacija (Žin., 2007, Nr. 119-4877).

Profesinio mokymo įstaiga – tai darbo rinkos mokymo centras, kurio steigėjas yra Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos arba profesinė mokykla, kurios steigėjas yra Švietimo ir mokslo ministerija.

Suaugusių asmenų ir jaunimo profesinio mokymo infrastruktūra (toliau – profesinio mokymo infrastruktūra) – tai infrastruktūra, kuri kuriama ir gali būti naudojama suaugusių asmenų ir jaunimo profesiniam mokymui ir skiriama reikšmingiausių regiono ūkio sektorių plėtros ir gyventojų profesinio mokymo poreikiams tenkinti.

II. PADĖTIES ANALIZĖ

5. 2007 metų pabaigoje Lietuvoje profesinio mokymo paslaugas teikė profesinės mokyklos ir darbo rinkos mokymo centrai. Taip pat veikė kelios dešimtys suaugusių asmenų neformaliojo mokymo centrų ir keliolika privačių profesinio mokymo paslaugas teikiančių įstaigų.

6. 2007 metų pabaigoje Lietuvoje veikė 75 profesinės mokyklos, kurių steigėjas – Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija (toliau – profesinės mokyklos). Vienoje profesinėje mokykloje pagal pirminio profesinio mokymo programas vidutiniškai mokėsi 580 mokinių. Net 65

proc. profesinių mokyklų mokėsi mažesnis nei vidutinis mokinių skaičius, o 9 mokyklose mokinių skaičius nesiekė 200. 2007 metų pabaigoje Lietuvoje veikė ir 10 darbo rinkos mokymo centrų (toliau – DRMC), kurių steigėjas – Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. Kai kurie DRMC turėjo filialų ar punktų ne tik didžiuosiuose šalies miestuose.

7. Per 2004–2007 m. laikotarpį priimtųjų mokyti pagal pirminio profesinio mokymo programas skaičius po truputį mažėjo – nuo 20 638 asmenų (2003–2004 mokslo metais) iki 19 913 asmenų (2006–2007 mokslo metais). Besimokančiųjų pagal formaliojo profesinio mokymo programas skaičiui mažėjant, per tą patį laikotarpį truputį išaugo pageidaujančiųjų mokyti pagal neformaliojo profesinio mokymo programas (tęstinis profesinis mokymasis) skaičius. Pirminis profesinis mokymas trunka 3 metus. Visose profesinėse mokyklose 2007 metų pabaigoje mokėsi beveik 43,5 tūkstančio asmenų. O mokymasis pagal darbo rinkos mokymo programas trunka ne ilgiau kaip vienus metus. 2007 metais darbo rinkos mokymo centruose mokėsi 33,2 tūkstančio asmenų. Daugiau nei pusė jų mokėsi Vilniuje (Žirmūnų DRMC – 4824 asmenys ir Jeruzalės DRMC – 5443 asmenys) ir Kaune (Petrašiūnų DRMC – 6169 asmenys, Dainavos DRMC – 1815 asmenų ir Naujamiesčio DRMC – 491 asmuo) veikiančiuose darbo rinkos mokymo centruose. 2007 metais iš visų darbo rinkos mokymo centrų mažiausiai asmenų (196) mokė Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras (491) ir Utenos darbo rinkos mokymo centras (690).

8. Vidutiniškai devynis dešimtadalius profesinių mokyklų veiklos 2007 m. sudarė teikiamos pirminio profesinio mokymo paslaugos. Tęstinis profesinis mokymas sudarė tik vieną dešimtadalį visų paslaugų. Tačiau pagrindinė darbo rinkos mokymo centrų veiklos kryptis – tęstinis profesinis mokymas (suaugusiųjų, tarp jų bedarbių, profesinis mokymas, perkvalifikavimas, kvalifikacijos tobulinimas), o pirminio profesinio mokymo paslaugų darbo rinkos mokymo centrai neteikė. Dėl demografinių priežasčių Lietuvoje mažėjant jaunimo, kuriam gali būti aktualus tik pirminis profesinis mokymas, skaičiui ir augant suaugusių asmenų tęstinio profesinio mokymo paklausai, kurią skatina ir kryptinga valstybės politika, profesinio mokymo tinklui plėtoti skiriamos ženklios Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšos. Naudodami šias lėšas, profesinės mokyklos ir darbo rinkos mokymo centrai turės plėsti savo tęstinio profesinio mokymo apimtį ir diegti suaugusiems asmenims patrauklias profesinio mokymo formas.

9. Lietuvoje dar retai taikoma kitose Europos Sąjungos šalyse paplitusi pameistrystės profesinio mokymo organizavimo forma, kuri įtvirtinta nuo 2008 m. sausio 1 d. įsigaliojusiam Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymo pakeitimo įstatyme. Pameistrystė apibrėžiama kaip mokymas, vykdomas darbo vietoje: įmonėje, įstaigoje, organizacijoje, ūkininko ūkyje ar pas laisvąjį mokytoją. Organizuojant pameistrystės profesinį mokymą, teorinis mokymas gali būti vykdomas profesinio mokymo įstaigoje ar kitoje mokykloje, profesinio mokymo teikėjui sudarius su ja ir mokiniu profesinio mokymo sutartį. Kai kuriose Europos Sąjungos šalyse (pvz., Olandijoje, Jungtinėje Karalystėje) pameistrystė derinama ne tik su teoriniu, bet ir su praktiniu mokymu profesinio mokymo įstaigoje. Šios mokymo organizavimo formos populiarumas nesumažina poreikio investuoti į profesinio mokymo įstaigas, priešingai – pameistrystės plėtra Lietuvoje gali padidinti profesinio mokymo įstaigų paslaugų poreikį. Jau minėtose Europos Sąjungos šalyse diegiama pameistrystės profesinio mokymo organizavimo forma išplėtė profesinio mokymo įstaigų veiklos apimtį ir bendradarbiavimą su darbdaviais. Todėl ir Lietuvoje formalizuojant pameistrystės profesinį mokymą, kurio šalies profesinio mokymo įstaigos iki tol neorganizavo, jos galėtų tapti naujomis darbdavių partnerėmis, padedančiomis užtikrinti visavertį mokymosi procesą.

10. Atviros informavimo, konsultavimo ir orientavimo sistemos (toliau – AIKOS) duomenimis, 2007 metų pabaigoje Lietuvoje buvo 486 akredituotos profesinio mokymo programos ir 482 akredituotos darbo rinkos mokymo programos. Tiek vienos, tiek kitos programos daugiausia buvo orientuotos į tų pačių profesijų ir ekonominių veiklų darbuotojų rengimą ir kvalifikacijos tobulinimą. Pagal programas besimokančių asmenų srautų statistika rodo, kad 2007 metais populiariausios buvo viešbučių ir restoranų sektoriaus specialistų profesinio mokymo programos, didmeninės ir mažmeninės prekybos sektoriaus specialistų profesinio mokymo programos, statybos sektoriaus specialistų

profesinio mokymo programos ir variklinių transporto priemonių remonto sektoriaus bei transporto ir sandėliavimo sektoriaus specialistų profesinio mokymo programos.

11. Plėtojant profesinio mokymo infrastruktūrą (investuojant), privalu atsižvelgti į profesinio mokymo paklausos pokyčius, kuriuos sąlygoja šalies dirbančių asmenų skaičius ir užimtumo tendencijos. Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės duomenimis, 2007 m. III ketvirčio pabaigoje Lietuvoje dirbo 560 tūkst. profesinę kvalifikaciją turinčių asmenų.

12. Didele profesinio mokymo paslaugų paklausa pasižyminčiuose ūkio sektoriuose darbuotojų skaičiaus kitimo tendencijos yra tokios:

12.1. dideli sektoriai (daugiau nei 70 tūkst. darbuotojų): didmeninės ir mažmeninės prekybos (EVRK kodas G) – 103,3 tūkst. ir šis skaičius didėja; žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės (EVRK kodai A, B) – 78,7 tūkst. ir šis skaičius mažėja; statybos (EVRK kodas F) – 77,6 tūkst. ir šis skaičius didėja;

12.2. vidutiniai sektoriai (20–70 tūkst. darbuotojų): transporto ir sandėliavimo (EVRK kodas I) – 38,2 tūkst. ir šis skaičius yra stabilus; medienos pramonės (EVRK kodai DD, DE, DN 36.1) – 29,7 tūkst. ir šis skaičius didėja; aprangos ir tekstilės pramonės (EVRK kodai DB, DC) – 29,5 tūkst. ir šis skaičius mažėja; maisto ir gėrimų pramonės (EVRK kodas DA) – 26,8 tūkst. ir šis skaičius mažėja; komunalinės, socialinės ir asmens aptarnavimo veiklos (EVRK kodas O) – 26,5 tūkst. ir šis skaičius yra stabilus; variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto (EVRK kodas G50) – 24,5 tūkst. ir šis skaičius didėja; inžinerinės pramonės (EVRK kodai DJ, DK, DL, DM) – 23,2 tūkst. ir šis skaičius yra stabilus;

12.3. maži sektoriai (10–20 tūkst. darbuotojų) – elektros, dujų ir vandens tiekimo (energetikos) (EV kodas E) – 16,9 tūkst. ir šis skaičius mažėja; viešbučių ir restoranų (EVRK kodas H) – 16,7 tūkst. ir šis skaičius didėja.

13. Dešimtyje Lietuvos apskričių darbuotojų pasiskirstymas pagal apskrityje vyraujančias ekonominės veiklos rūšis 2007 metų pabaigoje buvo toks:

13.1. Vilniaus apskrityje vyravo šie sektoriai (eilės tvarka, mažėjant dirbančiųjų skaičiui): 1. didmeninės ir mažmeninės prekybos bei variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto (EVRK kodai G ir G50); 2. statybos (EVRK kodas F); 3. transporto ir sandėliavimo (EV kodas I); 4. komunalinės, socialinės ir asmens aptarnavimo veiklos (EVRK kodas O); 5. viešbučių ir restoranų (EV kodas H).

13.2. Kauno apskrityje vyravo šie sektoriai (eilės tvarka, mažėjant dirbančiųjų skaičiui): 1. didmeninės ir mažmeninės prekybos bei variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto (EVRK kodai G ir G50); 2. statybos (EVRK kodas F); 3. transporto ir sandėliavimo (EVRK kodas I); 4. aprangos ir tekstilės pramonės (EVRK kodai DB, DC); 5. viešbučių ir restoranų (EVRK kodas H).

13.3. Klaipėdos apskrityje vyravo šie sektoriai (eilės tvarka, mažėjant dirbančiųjų skaičiui): 1. didmeninės ir mažmeninės prekybos bei variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto (EVRK kodai G ir G50); 2. transporto ir sandėliavimo (EVRK kodas I); 3. statybos (EVRK kodas F); 4. inžinerinės pramonės (EVRK kodai DJ, DK, DL, DM); 5. viešbučių ir restoranų (EVRK kodas H).

13.4. Šiaulių apskrityje vyravo šie sektoriai (eilės tvarka, mažėjant dirbančiųjų skaičiui): 1. didmeninės ir mažmeninės prekybos bei variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto (EVRK kodai G ir G50); 2. statybos (EVRK kodas F); 3. transporto ir sandėliavimo (EVRK kodas I); 4. aprangos ir tekstilės pramonės (EVRK kodai DB, DC).

13.5. Panevėžio apskrityje vyravo šie sektoriai (eilės tvarka, mažėjant dirbančiųjų skaičiui): 1. didmeninės ir mažmeninės prekybos bei variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto (EVRK kodai G ir G50); 2. statybos (EVRK kodas F); 3. aprangos ir tekstilės pramonės (EVRK kodai DB, DC); 4. transporto ir sandėliavimo (EVRK kodas I).

13.6. Alytaus apskrityje vyravo šie sektoriai (eilės tvarka, mažėjant dirbančiųjų skaičiui): 1. didmeninės ir mažmeninės prekybos bei variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto (EVRK kodai G ir G50); 2. aprangos ir tekstilės pramonės (EVRK kodai DB, DC); 3. statybos (EVRK kodas F); 4. medienos pramonės (EVRK kodai DD, DE, DN 36.1); 5. inžinerinės pramonės (EVRK kodai DJ, DK, DL, DM); 6. transporto ir sandėliavimo (EVRK kodas I).

13.7. Marijampolės apskrityje vyravo šie sektoriai (eilės tvarka, mažėjant darbuotojų skaičiui): 1. didmeninės ir mažmeninės prekybos bei variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto (EVRK kodai G ir G50); 2. maisto produktų, gėrimų ir tabako gamybos (EVRK kodas DA); 3. statybos (EVRK kodas F); 4. aprangos ir tekstilės pramonės (EVRK kodai DB, DC); 5. transporto ir sandėliavimo (EVRK kodas I).

13.8. Utenos apskrityje vyravo šie sektoriai (eilės tvarka, mažėjant darbuotojų skaičiui): 1. didmeninės ir mažmeninės prekybos bei variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto (EVRK kodai G ir G50); 2. maisto produktų, gėrimų ir tabako gamybos (EVRK kodas DA); 3. statybos (EVRK kodas F).

13.9. Telšių apskrityje vyravo šie sektoriai (eilės tvarka, mažėjant darbuotojų skaičiui): 1. statybos (EVRK kodas F); 2. didmeninės ir mažmeninės prekybos bei variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto (EVRK kodai G ir G50); 3. maisto produktų, gėrimų ir tabako gamybos (EVRK kodas DA); 4. transporto ir sandėliavimo (EVRK kodas I).

13.10. Tauragės apskrityje vyravo šie sektoriai (eilės tvarka, mažėjant darbuotojų skaičiui): 1. didmeninės ir mažmeninės prekybos bei variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto (EVRK kodai G ir G50); 2. maisto produktų, gėrimų ir tabako gamybos (EVRK kodas DA); 3. transporto ir sandėliavimo (EVRK kodas I); 4. aprangos ir tekstilės pramonės (EVRK kodai DB, DC).

14. Siekiant spręsti profesinį išsilavinimą turinčių darbuotojų trūkumo ir jų pasitraukimo iš darbo rinkos problemas būtina gerinti profesinio mokymo kokybę. Tai lemtų profesinio rengimo prestižo padidėjimą, o profesinį mokymą pasirinktų didesnė dalis šalies besimokančių asmenų nei dabar. Kita vertus, geriau parengti (profesinį išsilavinimą turintys) specialistai dirbtų veiksmingiau ir kokybiškiau, padidėtų jų darbo našumas. Kokybiniai profesinio mokymo sistemos pokyčiai ir jų sąlygota aukštesnė profesinio rengimo kokybė taip pat skatintų greičiau pereiti prie sudėtingesnių technologijų naudojimo ir aukštesnės pridėtinės vertės produktų kūrimo šalies ūkyje.

15. Nors Lietuvoje dauguma profesinio mokymo programų yra vykdomos naudojant geros arba patenkinamos būklės įrangą, profesinio mokymo įstaigoms trūksta šalies ūkyje naudojamų technologijų lygi atitinkančios mokymo įrangos. Tai neleidžia užtikrinti aukštos mokymo proceso kokybės ir gerų rezultatų, taip pat užkerta galimybes didinti profesinio mokymo prestižą, darbininkų profesijų populiarumą. Jaunimas renkasi aukštesnio lygmens švietimo įstaigas arba išvažiuoja į užsienį, o kvalifikuotų darbininkų stygius tampa ūkio plėtros problema. Investicijų trūkumas lemia prastą praktinio mokymo bazių būklę. Valstybės investicijų programos lėšų praktinio mokymo įrangai įsigyti nebuvo skiriama nuo Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo iki šaliai įstojus į Europos Sąjungą. Dalis mokymo įstaigų praktinio mokymo įrangą atnaujino, vykdydamos Europos Sąjungos bendrąsias švietimo ir stojimo paramos programas. Pagal Lietuvos 2004–2006 metų bendrojo programavimo dokumento, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 2 d. nutarimu Nr. 935 (Žin., 2004, Nr. 123-4486), 1.5 priemone profesinių mokyklų (išskyrus Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos valdymo sričiai priskiriamas mokyklas) infrastruktūrai atnaujinti skirta 79,84 mln. litų, o darbo rinkos mokymo centrų infrastruktūrai – 35,0 mln. litų. Tačiau praktinio mokymo įrangos atnaujinimas visose šalies profesinio mokymo įstaigose yra kur kas ilgesnio laikotarpio uždavinys. Pagal parengtą 2007–2013 metų Lietuvos sanglaudos skatinimo veiksmų programą profesinio mokymo infrastruktūrai stiprinti numatoma skirti iki 722 mln. litų. Studijų ir profesinio rengimo infrastruktūros trūkumo problema opi ir Lietuvos neuniversitetinėms aukštosioms mokykloms (kolegijoms). Jos taip pat galėtų bendradarbiauti su profesinio mokymo įstaigomis įrengiant praktinio mokymo bazes, nes:

15.1. nemaža dalis technologinės įrangos tinka ir profesinio mokymo įstaigų mokiniams, ir kolegijų studentams mokyti;

15.2. sprendžiant praktinio mokymo problemas, aktyvus skirtingo lygmens švietimo įstaigų bendradarbiavimas gali padėti geriau suderinti skirtingų švietimo grandžių veiklą, pavyzdžiui, kolegijose galėtų būti pripažįstamos profesinėje mokykloje įgytos kompetencijos – taip padidėtų švietimo sistemos veiksmingumas ir patrauklumas;

15.3. profesinio mokymo įstaigos suinteresuotos tobulinti savo personalo kvalifikaciją kolegijose ir universitetuose – taigi šie darbuotojai gali tapti svarbiais teikiamų tęstinio mokymo paslaugų vartotojais.

III. PAGRINDINIAI PROFESINIO MOKYMO SISTEMOS VEIKSMINGUMO DIDINIMO PRINCIPAI

16. Kurdama bendrą profesinio mokymo infrastruktūrą, valstybė turi užtikrinti, kad šiai infrastruktūrai skiriamos lėšos būtų naudojamos veiksmingiausiu būdu, laikantis keturių principų:

16.1. profesinio mokymo sistema turi suteikti asmeniui kokybišką profesinę kvalifikaciją, patiriant kiek galima mažiau išlaidų (gamybos veiksmingumas);

16.2. profesinio mokymo sistemos išteklių turi būti paskirstomi taip, kad daugiausia jų tektų rinkoje didžiausią paklausą turinčioms paslaugoms teikti (išteklių paskirstymo veiksmingumas);

16.3. profesinio mokymo sistema turi pasiūlyti tokias paslaugas, už kurias vartotojai norėtų mokėti nustatytą kainą (vartojimo veiksmingumas);

16.4. profesinio mokymo sistemos veiksmingumo didinimas neturėtų sumažinti kokybiškų profesinio mokymo paslaugų prieinamumo.

17. Lietuvoje, kaip ir daugelyje Europos Sąjungos šalių, pagrindinis profesinio mokymo paslaugų finansuotojas ir teikėjas yra valstybė. Profesinis mokymas finansuojamas tiek tiesiogiai – per valstybės įsteigtas profesinio mokymo įstaigas, tiek netiesiogiai – per valstybės finansuojamas aktyvios darbo rinkos politikos ir kitas glaudžiai susijusias priemones. Todėl valstybė yra atsakinga ir už veiksmingą profesinio mokymo paslaugų teikimą. Nors per pastaruosius 16 metų ypač smarkiai keitėsi darbo rinkos mokymo centrų tinklas, o profesinių mokyklų tinklas buvo pertvarkomas, jų struktūra išliko labai panaši. Net ir atlikus paskutinius pertvarkymus, tiek tarp profesinių mokyklų, tiek tarp darbo rinkos mokymo centrų vis dar yra nedidelių mokymo įstaigų. Tokios įstaigos yra ekonomiškai nepajėgios pasisamdyti specialistų bendroms švietimo veiklos aptarnavimo funkcijoms vykdyti (pvz., projektams (tarp jų investavimo) valdyti, paslaugų rinkodarai ir kokybei užtikrinti), nors šios funkcijos yra gyvybiškai svarbios veikiant rinkos ekonomikos sąlygomis. Be to, smulkios įstaigos negali sukaupti pakankamų išteklių naujoms paslaugoms plėsti, o nemaža dalis profesinių mokyklų yra įsikūrusios nepalankiose švietimo vietose – toli nuo dabartinių ekonominės veiklos centrų ar gyventojų susitelkimo vietų. Profesinio mokymo įstaigų tinklo struktūros problemos jau anksčiau geriau buvo sprendžiamos kitose Europos Sąjungos šalyse, kurios, kaip ir Lietuva, išgyveno panašaus masto ekonominės ir demografinės transformacijos procesus (pvz., perėjimą iš industrinės į poindustrinę ekonomikos struktūrą, kurioje vyrauja paslaugos, o liberalizavus prekybą didžioji dalis tradicinių pramonės šakų gamybos perkelta į pigesnės darbo jėgos šalis; anksčiau valstybės kontroliuotų ūkio sektorių privatizavimą; gyventojų senėjimą, besimokančiųjų pirminiame profesiniame mokyme mažėjimą ir kt.), apėmusios profesinio mokymo sistemas. Tokiose Europos Sąjungos šalyse profesinio mokymo tinklo veiksmingumas buvo didinamas dviem būdais:

17.1. Įstaigų reorganizavimas jungimo būdu ir pertvarkymas, siekiant optimizuoti išteklių naudojimą. Šis būdas jau yra taikytas ir gerai žinomas Lietuvoje. Įstaigų jungimas ir pertvarkymas taip pat buvo vykdomas Škotijoje, lygiagrečiai decentralizuojant Škotijos profesinio mokymo įstaigų valdymą. Vykdančią reformą, šioje šalyje buvo sukurtos 46 nepriklausomos profesinio mokymo įstaigos, teikiančios mokymo paslaugas pagal pirminio ir tęstinio profesinio mokymo bei neuniversitetinių studijų programas. Škotijos švietimo finansavimo tarybos duomenimis, iš 46 tik 3 įstaigos 2007 m. pradžioje buvo išsiskolinusios, o šių įstaigų išlaidos per 2006 m. viršijo pajamas. Tokios įstaigos privalėjo sudaryti, Škotijos finansavimo tarybai pateikti ir vėliau įgyvendinti veiklos atnaujinimo ir pertvarkymo planus, išpareigodamos įvykdyti visus įstaigos ekonominiame gyvybingumui atkurti reikalingus pertvarkymus. Neretai buvo pakeičiamas reorganizuojamos ar pertvarkomos įstaigos direktorius ir (arba) valdybos pirmininkas. Škotijos pavyzdys rodo, kad 5 mln. gyventojų turinčiai šaliai pakanka 46 tinkamai veikiančių profesinio mokymo ir aukštųjų mokyklų, vykdančių neuniversitetinių studijų programas.

17.2. Įstaigų bendradarbiavimo skatinimas bendrai naudojant išteklius. Pagrindinis tokio bendradarbiavimo privalumas yra toks, kad kiekvienai profesinio mokymo įstaigai nebūtina sukurti ir išlaikyti nuosavos mokymo infrastruktūros kiekvienai vykdomai mokymo programai. Turima infrastruktūra yra veiksmingiau panaudojama išleidžiant kitą mokymo įstaigą tokiu laiku, kai ji nėra naudojama išleidžiančios mokymo įstaigos reikmėms. Už infrastruktūros naudojimą gaunamos papildomos pajamos arba vykdomi abipusiai naudingi mainai. Įstaigos dažnai suinteresuotos bendradarbiauti ir specialiai neskatinamos. Bendradarbiavimo kelioms profesinio mokymo įstaigoms bendrai naudojant profesinio mokymo išteklius idėja patraukli dar ir dėl to, kad ją įgyvendinant galima pamatyti, kaip bendradarbiaujančios įstaigos geba dirbti kartu, ir tik vėliau svarstyti, ar verta priimti sprendimus dėl dalies įstaigų jungimo ir pertvarkymo. Diegiant patrauklius profesinio mokymo įstaigų bendradarbiavimo modelius, praktikoje susiduriama su rimtais apribojimais. Analizuoti užsienio šalių pavyzdžiai (Škotijos (Jungtinės Karalystės), Flandrijos (Belgijos)) rodo, kad mokymo įstaigos, kurios veikia arti viena kitos ir konkuruoja dėl klientų, nėra linkusios bendradarbiauti naudodamos profesinio mokymo išteklius. Kita vertus, kuo toliau viena nuo kitos išikūrusios įstaigos, tuo jų bendras išteklių naudojimas brangiau kainuoja ir darosi pažiaune toks veiksmingas efektyvus dėl papildomų išlaidų besimokančių asmenų kelionėms ar apgyvendinimui.

IV. SVARBIAUSIOS IŠVADOS

18. Atlikus profesinio mokymo paslaugas teikiančių įstaigų veiklos analizę ir apžvelgus pagrindinius profesinio mokymo sistemos veiksmingumo didinimo principus, padarytos šios išvados:

18.1. Profesinių mokyklų tinkle absoliučią daugumą sudaro nedidelės, mažai mokinių turinčios įstaigos. Dėl šios priežasties reikėtų toliau optimizuoti tinklą jungiant mokyklas, taip pat intensyvinant jų bendradarbiavimą su darbo rinkos mokymo centrais. Dėmesio centre turėtų būti mažiausiais veiklos veiksmingumo rodikliais pasižyminčių profesinių mokyklų reorganizavimas jungimo būdu ir pertvarkymas. Prie didesnių darbo rinkos mokymo centrų ar profesinių mokyklų turėtų būti prijungiami bei pertvarkomi ir mažiausiais veiklos rodikliais pasižymintys smulkūs darbo rinkos mokymo centrai. Plėtojant profesinio mokymo infrastruktūrą, investuoti reikėtų tik į gerai veikiančias profesinio mokymo įstaigas, kurios bendradarbiaudamos siekia gerinti savo veiklą, planuoja ir įgyvendina struktūrinius pokyčius bei tenkina jų veiklos geografinėje teritorijoje esančius profesinio mokymo paslaugų poreikius.

18.2. Lietuvoje veikiantys darbo rinkos mokymo centrai specializuojasi išimtinai tęstinio profesinio mokymo paslaugų pardavimo srityje. Tačiau šalies profesinės mokyklos nepakankamai išnaudoja profesinio mokymo (ypač kvalifikacijos tobulinimo) paslaugų pardavimo rinkoje galimybes. Atsižvelgiant į augančius tęstinio mokymosi poreikius ir sekant gerais užsienio pavyzdžiais, Lietuvos investicijos į profesinio mokymo infrastruktūrą turi būti glaudžiai siejamos su tęstinio mokymosi paslaugų plėtra.

18.3. Pagrindinio profesinio mokymo programos ir darbo rinkos profesinio mokymo programos (suteikiančios II ir I- lygio profesines kvalifikacijas) yra panašios, jas baigus suteikiamos kvalifikacijos. Visos profesinių mokyklų ir darbo rinkos mokymo centrų vykdomos programos yra skirstomos į vienodas programų grupes: menas, verslas ir administravimas, inžinerija ir inžinerinės profesijos, gamyba ir perdirbimas, architektūra ir statyba, paslaugos asmenims, transporto paslaugos ir kt. Tai leidžia daryti prielaidą, kad, netgi esant skirtingai programų vykdymo trukmei, įmanomas bendras sistemos infrastruktūros plėtros procesas, nes profesinio mokymo ir darbo rinkos mokymo įstaigose naudojamos mokymo priemonės bei įranga yra tokios pačios arba beveik nesiskiria. Tarp šalies profesinio mokymo programų pačios populiariausios paslaugų srities programos, apimančios viešbučių ir restoranų, didmeninės ir mažmeninės prekybos, statybos ir variklinių transporto priemonių remonto, transporto ir sandėliavimo sektorius. Ši tendencija rodo, kad, plėtojant profesinio mokymo infrastruktūrą, pirmenybę reikia teikti šioms programoms įgyvendinti reikalingai mokymo infrastruktūrai kurti ar gerinti.

18.4. Būtina profesinio mokymo paslaugų paklausos didėjimo sąlyga yra pagerinti mokymo (ypač praktinio mokymo) kokybę. Priešingu atveju siūlomų profesinio mokymo paslaugų (kokybės prasme) ir jų poreikio šalies darbo rinkoje neatitikimas bus dar didesnis. Pasenusi profesinio mokymo įstaigų mokymo infrastruktūra ir žemas technologijų lygis profesinio mokymo sistemoje neleidžia užtikrinti aukštos profesinio mokymo kokybės. Kad tai pasikeistų, būtinos didelės investicijos į profesinio mokymo įstaigų mokymo bazines.

18.5. Sprendžiant struktūrines profesinio mokymo įstaigų tinklo problemas, Lietuvoje būtų tikslinga plėtoti profesinio mokymo įstaigų bendradarbiavimo modelį, kuris ne tik leistų padidinti profesinio mokymo veiksmingumą, bet ir sudarytų sąlygas vėliau pritaikyti kitas profesinio mokymo veiksmingumo didinimo priemones, įskaitant ir įstaigų jungimą bei pertvarkymą. Bendradarbiavimas tarp profesinio mokymo įstaigų gali sėkmingai vykti ne tik bendrai naudojant išteklius ir įgyvendinant tas pačias programas, modulius ar specializacijas. Didesnę bendradarbiavimo dalį gali sudaryti tikslingas darbo pasidalijimas nedubliuojant teikiamų programų, atskirų jų modulių ar specializacijų.

18.6. Plečiant profesinio mokymo infrastruktūrą, turi būti kartu didinamas ir kitų kokybiškų mokymosi visą gyvenimą paslaugų prieinamumas ir plečiamas profesinio mokymo įstaigų bendradarbiavimas su neprofesinių suaugusiųjų švietimą vykdančiomis įstaigomis ir kitų švietimo lygmenų įstaigomis.

V. PROFESINIO MOKYMO REGIONUOSE INFRASTRUKTŪROS SUAUGUSIEMS ASMENIMS IR JAUNIMUI PLĖTRA

19. Profesinio mokymo regionuose infrastruktūros (suaugusiems asmenims ir jaunimui) plėtra bus vykdoma įgyvendinant profesinio mokymo įstaigų parengtus investavimo projektus. Ar, optimizuojant profesinio mokymo įstaigų tinklą, dalis įstaigų bus sujungta, įstaigų steigėjai spręs vėliau, nagrinėdami kiekvienos įstaigos atvejį, atsižvelgdami į jos veiklos veiksmingumo rodiklius, šių rodiklių pokyčius ir juos lemiančius veiksniai.

20. Įgyvendinant investavimo į profesinio mokymo regionuose infrastruktūrą projektus, bus siekiama esminių kokybinių pokyčių įstaigose, į kurias investuojama. Projektus įgyvendinančios profesinio mokymo įstaigos pačios turės siekti tapti šiuolaikiškais mokymosi traukos centrais pirmiausia savo regione. Šiuose centruose turės būti iš esmės patobulinta mokymosi aplinka, besimokančiųjų apgyvendinimo sąlygos, mokymosi paslaugų teikimo kultūra, teikiamų paslaugų kokybė ir įdiegtos galimybės lanksčiai mokytis atsižvelgiant į individualius mokymosi visą gyvenimą poreikius.

21. Investuojant į profesinio mokymo regionuose infrastruktūros plėtrą, bus siekiama pirmiausia padidinti profesinio mokymo įstaigų veiklos veiksmingumą, užtikrinant šios Konceptijos 16 punkte išvardytų principų įgyvendinimą.

22. Investavimas į profesinio mokymo infrastruktūrą yra tik vienas iš profesinio mokymo kokybę ir šio mokymo veiksmingumą lemiančių veiksnių. Siekiant sukurti palankias sąlygas mokytis visą gyvenimą, investicijos į profesinio mokymo infrastruktūrą turės būti gerai suderintos su investicijomis į kitų švietimo lygmenų įstaigų infrastruktūrą, jei šią infrastruktūrą galima naudoti bendrai, vykdančias skirtingų švietimo lygmenų programas. Investicijos į įstaigos infrastruktūrą taip pat turės būti gerai suderintos su profesinio mokymo įstaigų personalo kvalifikacijos tobulinimo planais ir profesinio mokymo programų (tarp jų ir modulinių) tobulinimu ar naujų programų kūrimu. Profesinio mokymo regionuose infrastruktūra turės padėti tenkinti ne tik profesinio mokymo, bet ir daug platesnius regiono gyventojų informacijos bei mokymosi visą gyvenimą poreikius, įskaitant ir informacinio raštingumo, kalbų, verslumo, sociokultūrinių, pilietinių ir kitų pagrindinių kompetencijų ugdymą.

23. Greta profesinio mokymo įstaigų veiklos veiksmingumą didinimo ypač svarbu bus konkretaus regiono ir kitiems šalies gyventojams užtikrinti lygias galimybes naudotis profesinio mokymo paslaugomis – įstaigos veiklos veiksmingumo didinimas neturėtų mažinti kokybiškų profesinio mokymo ir kitų susijusių švietimo paslaugų prieinamumo, o priešingai – turėtų jį didinti.

VI. PROFESINIO MOKYMO REGIONUOSE INFRASTRUKTŪROS SUAUGUSIEMS ASMENIMS IR JAUNIMUI PLĖTROS POVEIKIS PROFESINIO MOKYMO SISTEMAI

24. Išplėtota profesinio mokymo infrastruktūra (regionuose) skatins kokybinius šalies profesinio mokymo sistemos pokyčius, nes:

24.1. modernios praktinio mokymo bazės geriau tenkins potencialių profesinio mokymo paslaugų vartotojų poreikius, todėl turės įtakos profesinio mokymo paslaugų vartotojų srautų ir iš teikiamų paslaugų gaunamų pajamų apimčių didėjimui;

24.2. aukštas mokymo įstaigose įdiegtų mokymo technologijų lygis geriau atitiks šalies ūkio poreikius ir darbdavių keliamus reikalavimus, todėl didins tęstinio mokymosi paslaugų paklausą;

24.3. modernios technologijos teiks galimybių kurti naujas profesinio mokymo paslaugas, todėl profesinio mokymo įstaigas skatins atnaujinti dabar įgyvendinamas profesinio mokymo programas ir sudarys sąlygas palengva pereiti prie modulinio mokymo;

24.4. kuriant ir siūlant mokymo paslaugų rinkoje naujas paslaugas, profesinio mokymo įstaigose didės kvalifikuoto personalo poreikis, todėl reikės reguliariai tobulinti mokytojų ir švietimo vadybininkų kvalifikaciją;

24.5. siekiant pasiūlyti profesinio mokymo paslaugas, geriausiai atitinkančias ūkio poreikius, didės poreikis konsultuotis su atskirų ūkio sektorių profesionalais, gerinti profesinio mokymo įstaigų ir verslo įmonių ar jų asociacijų bendradarbiavimą, taip pat didinti profesinio mokymo įstaigų veiklos lankstumą decentralizuojant jų valdymą ir stiprinant savivaldą;

24.6. į veiksmingiausiai veikiančias profesinio mokymo įstaigas telkiamos investicijos duos didžiausią naudą ir kartu didės kitų profesinio mokymo įstaigų poreikis didinti savo veiklos veiksmingumą, bus sukurtos paskatos spartinti profesinio mokymo įstaigų tinklo optimizavimo procesą;

24.7. didėjant profesinio mokymo įstaigų veiklos veiksmingumui, didės profesinio mokymo išlaidos, gerės profesinio mokymo įstaigų finansinė padėtis, todėl bus sukurtos sąlygos smarkiai padidinti profesinio mokymo kokybę išlaikant stabilų profesinio mokymo biudžetinio finansavimo lygį.

VII. PROFESINIO MOKYMO REGIONUOSE INFRASTRUKTŪROS SUAUGUSIEMS ASMENIMS IR JAUNIMUI PLĖTROS PROJEKTŲ IDĖJŲ APRAŠŲ RENGIMAS, VERTINIMAS IR ATRANKA

25. Profesinio mokymo regionuose infrastruktūros suaugusiems asmenims ir jaunimui plėtros galimybes ir potencialą lemia šie kriterijai:

25.1. profesinio mokymo regiono ribos;

25.2. regione gyvenančių asmenų skaičius ir jų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes;

25.3. regione gyvenančių darbuotojų pasiskirstymas pagal ekonominės veiklos rūšis;

25.4. regione veikiančių profesinio mokymo įstaigų (tiek profesinių mokyklų, tiek darbo rinkos mokymo centrų) veiklos potencialas ir teikiamų paslaugų paklausa;

25.5. regione veikiančių profesinio mokymo įstaigų vykdomų programų panašumas.

26. Vadovaujantis šios Konceptijos 25 punkte nurodytais kriterijais ir šios Konceptijos 12 bei 13 punktuose aprašytomis profesinį išsilavinimą turinčių asmenų skaičiaus kitimo tendencijomis profesiniam mokymui imliuose sektoriuose, išskirtuose regionuose veikiančioms profesinio mokymo įstaigoms rekomenduojama rengti įstaigų infrastruktūros plėtros projektų idėjų aprašus, orientuojantis į šių prioritetinių šalies ūkio sektorių (prioriteto tvarka) darbuotojų profesinio mokymo paklausos tenkinimą:

26.1. Vilniaus regione: 1. viešbučių ir restoranų; 2. statybos; 3. transporto ir sandėliavimo; 4. komunalinės, socialinės ir asmens aptarnavimo veiklos; 5. didmeninės ir mažmeninės prekybos;

26.2. Kauno regione: 1. statybos; 2. medienos pramonės; 3. viešbučių ir restoranų; 4. inžinerinės pramonės; 5. variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto; 6. transporto ir sandėliavimo; 7. prekybos;

26.3. Klaipėdos regione: 1. transporto ir sandėliavimo; 2. inžinerinės pramonės; 3. komunalinės, socialinės ir asmens aptarnavimo veiklos; 4. didmeninės ir mažmeninės prekybos; 5. viešbučių ir restoranų;

26.4. Šiaulių regione: 1. transporto ir sandėliavimo; 2. viešbučių ir restoranų; 3. variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto; 4. didmeninės ir mažmeninės prekybos; 5. statybos;

26.5. Panevėžio regione: 1. statybos; 2. transporto ir sandėliavimo; 3. viešbučių ir restoranų; 4. didmeninės ir mažmeninės prekybos;

26.6. Alytaus regione: 1. statybos; 2. medienos pramonės; 3. transporto ir sandėliavimo; 4. variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto;

26.7. Utenos regione: 1. didmeninės ir mažmeninės prekybos; 2. statybos; 3. medienos pramonės.

27. Rengti infrastruktūros plėtros idėjas kviečiamos šios profesinio mokymo įstaigos:

27.1. VšĮ Vilniaus Žirmūnų darbo rinkos mokymo centras (įtraukiant Druskininkų filialą);

27.2. VšĮ Vilniaus Jeruzalės darbo rinkos mokymo centras (įtraukiant Naujininkų filialą);

27.3. VšĮ Kauno apskrities darbo rinkos mokymo centras;

27.4. VšĮ Klaipėdos darbo rinkos mokymo centras;

27.5. VšĮ Šiaulių darbo rinkos mokymo centras (įtraukiant Mažeikių ir Telšių filialus);

27.6. VšĮ Panevėžio darbo rinkos mokymo centras;

27.7. VšĮ Alytaus darbo rinkos mokymo centras (įtraukiant Marijampolės filialą);

27.8. VšĮ Utenos darbo rinkos mokymo centras.

28. Plėtojant tam tikro ūkio sektoriaus profesinio mokymo paslaugų poreikius tenkinsiančios mokymo infrastruktūros plėtros projektų idėjas, darbo rinkos mokymo centrui rekomenduojama bendradarbiauti su kitomis profesinio mokymo įstaigomis (profesinėmis mokyklomis ar profesinio mokymo centrais).

29. Atsižvelgiant į Konceptijos 27 punkte nurodytas rekomenduojamas infrastruktūros plėtros sritis, kiekvieno sektoriaus profesinio mokymo poreikiams tenkinti rengiamas atskiras atitinkamos infrastruktūros plėtros projekto idėjos aprašas. Įvertinęs konkretaus sektoriaus profesinio mokymo (regione) poreikius ir savo prioritетines veiklos sritis, darbo rinkos mokymo centras neprivalo rengti visų Konceptijos 27 punkto atitinkamame papunktyje nurodytų ūkio sektorių profesinio mokymo poreikius tenkinsiančios infrastruktūros plėtros projektų idėjų aprašų. Darbo rinkos mokymo centras taip pat gali parengti ir pateikti vieną šios Konceptijos 27 punkto atitinkame papunktyje nenurodyto ūkio sektoriaus infrastruktūros plėtros projekto idėjos aprašą.

30. Infrastruktūros plėtros projektų idėjų aprašai yra rengiami naudojant Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nustatytą infrastruktūros plėtros projekto idėjos aprašymo formą.

31. Parengti infrastruktūros plėtros projektų idėjų aprašai ne vėliau nei per 1 mėnesį nuo Konceptijos patvirtinimo dienos turi būti pateikiami vertinti.

32. Konceptijos 27 punkte išvardytų įstaigų pateiktų infrastruktūros plėtros projektų idėjų vertinimą organizuos Viešosios politikos ir vadybos institutas. Idėjų atranką atliks Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos sudaryta atrankos komisija, į šią įtraukus ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos atstovą.

33. Infrastruktūros plėtros projektų idėjos bus vertinamos analizuojant pateikėjo argumentus, kodėl, kokios apimties ir koks investavimo projektas turėtų būti įgyvendinamas. Vertinant bus analizuojami pateikėjo argumentai apie:

33.1. mokymo rinką, į kurią orientuojamasi (įstaigų potencialių klientų poreikių tenkinimo planų, įgyvendinusių projektą, aprašymas);

33.2. problemas, kurias reikia spręsti, ir siūlomus sprendimus, siekiant veiksmingiau tenkinti jaunimo ir suaugusių asmenų profesinio mokymo poreikius regione (investavimo logikos aprašymas);

33.3. planuojamus rezultatus, jų pasekmes ir poveikį įstaigų veiklos veiksmingumui (investicijų įtakos įstaigų veiklos veiksmingumui aprašymas);

33.4. reikalingų lėšų apimtis (reikalingos investuoti sumos skaičiavimo prielaidų paaiškinimas ir pagrindimas);

33.5. pasirengimą įgyvendinti projektą (įstaigų gebėjimų veiksmingiau panaudoti investicijas aprašymas).

34. Vertinant darbo rinkos mokymo centrų pateiktus infrastruktūros plėtros projektų idėjų aprašus, dėmesys taip pat bus kreipiamas į tai:

34.1. kaip planuojama bendradarbiauti su kitomis profesinio mokymo įstaigomis;

34.2. ar realią konkrečiau regiono profesinio mokymo paslaugų paklausą atitinka ir kokią pridėtinę vertę kuria Konceptcijos 34.1 punkte numatomas bendradarbiavimas, taip pat kiek šis bendradarbiavimas sudarys prielaidas sklandesniam šalies profesinio mokymo įstaigų tinklo optimizavimo procesui;

34.3. kokiomis apimtimis infrastruktūros plėtros projekto idėjos aprašą teikianti įstaiga planuoja pasidalyti su bendradarbiaujančiomis profesinio mokymo įstaigomis teikiamas profesinio mokymo paslaugas (pagal skirtingas tam tikro ūkio sektoriaus poreikius tenkinančias programas).

VIII. PROFESINIO MOKYMO REGIONUOSE INFRASTRUKTŪROS SUAUGUSIEMS ASMENIMS IR JAUNIMUI PLĖTROS PROGRAMOS RENGIMAS

35. Konceptcijos 32 punkte nurodytos komisijos atrinktos infrastruktūros plėtros projektų idėjos bus rekomenduotos įtraukti į Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo bei Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministrų numatomą patvirtinti Profesinio mokymo regionuose infrastruktūros suaugusiems asmenims ir jaunimui vystymo programą. Į šią programą taip pat bus rekomenduotos įtraukti, vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2007 m. gegužės 31 d. įsakymu Nr. ISAK-1039 (Žin., 2007, Nr. 62-2383) patvirtintos Sektorinių praktinio mokymo centrų kūrimo konceptcijos 31 punkto nuostatomis, profesinių mokyklų parengtos investavimo projektų idėjos. Į programą taip pat bus įtrauktos Mažeikiuose, Tauragėje ir Telšiuose ar kituose probleminiuose regionuose veikiančių profesinio mokymo įstaigų parengtos infrastruktūros plėtros projektų idėjos atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos 2007–2013 metų Europos Sąjungos struktūrinės paramos panaudojimo strategijoje (patvirtintoje Europos Komisijos 2007 m. balandžio 28 d.) yra įvardytas ilgalaikis Lietuvos regionų išsivystymo netolygumų mažinimo poreikis, kuris turėtų būti tenkinamas naudojant 2007–2013 metų ES struktūrinę paramą.

36. Sprendimą dėl į Konceptcijos 35 punkte nurodytą programą įtraukiamų projektų idėjų priims Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo bei Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijų sudaryta (bendra) atrankos komisija. Priimant sprendimą prioritetas bus teikiamas toms projektų idėjoms, kuriose bus pateikta racionaliomis prielaidomis pagrįsta veiklos sričių (vykdomų programų bei jų specializacijų) pasidalijimo (tarp darbo rinkos mokymo centro ir profesinės mokyklos ar profesinio rengimo centro) schema atsižvelgus į regiono profesinio mokymo paslaugų paklausos tendencijas.

IX. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

37. Į Konceptcijos 35 punkte nurodytą programą įtrauktų projektų idėjų pagrindu bus rengiami detalūs investavimo projektai, kurie juos pateikusių profesinio mokymo įstaigų bus toliau tobulinami, tikslinami ir pildomi pagal šioje Konceptcijoje nustatytas sąlygas.

38. Konceptcijos 37 punkte nurodyti projektai bus pateikti vertinti ir finansuojami pagal 2007–2013 metų Lietuvos sanglaudos skatinimo veiksmų programos įgyvendinimo taisykles.

39. Projektus įgyvendinsiančioms įstaigoms finansavimas bus skiriamas, jei jos gerins savo mokymo veiklos kokybę, iš šios veiklos gaunamų pajamų apimtis ir mokymo veiklos veiksmingumą.

40. Projektus įgyvendinsiančių įstaigų vadovai bus atsakingi už tai, kad naujai sukurta mokymo infrastruktūra veiktų ir visa būtų aktyviai naudojama nuo jos atidavimo naudoti datos iki nusidėvėjimo. Vadovai turės suplanuoti ir įgyvendinti visus parengiamuosius darbus, pvz.,

organizuoti mokytojų kvalifikacijos tobulinimą, pertvarkyti teikiamų paslaugų struktūrą sukuriant naujas ar stipriai patobulinant vykdomas formaliojo ir neformaliojo švietimo programas, sustiprinti švietimo veiklos aptarnavimo padalinius, patobulinant darbuotojų motyvacijos sistemą ir kt.

41. Profesinio mokymo regionuose infrastruktūros suaugusiems asmenims ir jaunimui vystymo Konceptijoje bus nustatyti kiekybiniai priežiūros rodikliai, kuriuos finansavimą gaunančios įstaigos privalės pasiekti įgyvendinusios investavimo projektus. Vadovams, kurių įstaigos nesugebės pasiekti nustatytų minimalių rodiklių, bus taikomos Konceptijoje nustatytos sankcijos.
